

2. Кто такой Сатоши Накамото? [Електронний ресурс]: <https://blocknode.ru/knowledge/bitcoyn/kto-takoy-satoshi-nakamoto>

3. Натаниел П. Цифровое Золото. Невероятная история Биткойна или о том, как идеалисты и бизнесмены изобретают деньги заново / П. Натаниел; пер. с англ. А. Ю. Барабаш. – Вильямс, 2016. – 350 с.

4. Что такое майнинг криптовалюты ? [Електронний ресурс]: <http://el mirekb.ru/chto-takoe-majning-kriptovalyuty>

5. Bitcoin в Украине [Электронный ресурс]: <https://businessforecast.by/partners/publication/kurs-bitkoina-k-dollaru-ssha-na-kriptov>

6. Парадигма інноваційного розвитку в умовах ринкової трансформації : монографія / Е. М. Забарна, О. М. Козакова, В. А. Чередниченко [та ін.] ; за заг. ред. Е. М. Забарної ; Одес. нац. політехн. ун-т. – Херсон : Олді-плюс, 2019. – 92 с. <http://dspace.opu.ua/jspui/handle/123456789/8458>

ТІНЬОВА ЕКОНОМІКА ЯК ДЕСТАБІЛІЗУЮЧИЙ ФАКТОР РОЗВИТКУ УКРАЇНИ

*Лугова І. Б., студентка,
Науковий керівник – Козакова О. М., к. е. н., доцент,
Одеський національний політехнічний університет*

Тіньова економіка як суспільно-економічне явище представляє собою господарську діяльність, яка формується поза державним обліком та контролем і не відображається в офіційній статистиці країни.

Майже всі країни світу стикаються з проблемами тіньової економіки. Між тим, в одних із них існує низький рівень тінізації, який значно не впливає на економіку, в інших – високий рівень, що є свідченням системного процесу відтворення тіньових відносин. До таких держав відноситься Україна, обсяги тіньової економіки якої за різними оцінками визначаються від 20 до 50 % ВВП [1].

На шляху розвитку України тіньова економіка є однією з найбільших перешкод. Вона сприяє скороченню в структурі бюджету податкових надходжень, зниженню конкурентоспроможності та інвестиційної привабливості держави, поширенню відтоку національного капіталу за кордон. Значні обсяги тіньової економіки зменшують надійність офіційної статистики – рівнів безробіття, доходів, видатків тощо. Економічний аналіз на макро- і мікрорівнях, прогнози, програми та окремі заходи з боку влади, що побудовані на хибних даних, не можуть мати позитивного ефекту. Розповсюдження тіньової економіки зумовлює подальше зростання диспропорційності та структурної деформації на всіх рівнях національного господарства. В Законі України «Про національну безпеку України» зазначено, що тінізація національної економіки загрожує національним інтересам та національній безпеці України [2].

Згідно офіційних даних Міністерства економічного розвитку і торгівлі України за 9 місяців 2018 р. найбільшого поширення тіньова економіка (за методом збитковості підприємств) мала у таких сферах:

- фінансова та страхова діяльність – 51 %;
- транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність – 49 %;
- операції з нерухомим майном – 42 %;
- переробна промисловість – 29 %;
- добувна промисловість – 27 %;
- будівництво – 24 %;
- оптова та роздрібна торгівля – 22 % [3].

Тінізація економіки істотно впливає не тільки на економічні, а й на соціальні, культурні, політичні процеси в країні. Деформується свідомість населення, що проявляється в соціальному песимізмі, негативній оцінці соціально-економічних процесів в країні, демотивації працездатного населення до

економічної активності, здобуття якісної освіти, підвищення професіоналізму тощо [4, с. 189]. Формується недовіра до державних інституцій, зокрема, до правоохоронних органів, щодо можливості гарантування суспільної безпеки, захисту громадян, їх власності, прав та гідності. Більшість заходів з детінізації економіки України, запропонованих міжнародними експертами, вітчизняними вченими та політиками, не мають реалізації або виконуються частково.

Основною причиною тінізації економіки в Україні є, на наш погляд, неефективний інституціональний базис, що проявляється в наступному:

- недосконалість податкової системи – її непрозорість, нестабільність, націленість на максимальне залучення надходжень до бюджету без урахування інтересів суб'єктів господарювання та громадян;

- неефективне державне регулювання процесів у сферах фінансів, бюджетного адміністрування, дозвільної системи, зайнятості і безробіття, зовнішньоекономічної діяльності;

- високий рівень корупції. У рейтингу «Індекс сприйняття корупції» від міжнародної організації Transparency International Україна на сьогодні займає 120-е місце серед 180 країн світу [5];

- недосконалість законодавства у сфері боротьби з економічними злочинами та правовий нігілізм влади, бізнесу і громадян.

Важливим фактором успіху у детінізації економіки має бути системний підхід, який передбачає послідовність дій держави у створенні сприятливих умов для підвищення ділової активності у легальній економіці, зміну менталітету громадян у напрямку усвідомлення громадянської позиції, причетності всіх суб'єктів господарювання до загального процесу «оздоровлення» економіки і суспільства в цілому.

Список використаних джерел

1. Тіньова економіка в Україні: причини та шляхи подолання [Електронний ресурс] – Режим доступу [http : //icps.com.ua/assets/uploads/files/t_novaekonom_kaukra_ni.pdf](http://icps.com.ua/assets/uploads/files/t_novaekonom_kaukra_ni.pdf)
2. Закон України «Про національну безпеку України» // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2018. – № 31, ст. 241.
3. Тенденції тіньової економіки [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://www.me.gov.ua/Documents/List?lang=uk-UA&id=e384c5a7-6533-4ab6-b56f-50e5243eb15a&tag=TendentsiiTinovoiEkonomiki>.
4. Людський розвиток в Україні: мінімізація соціальних ризиків (колективна науково-аналітична монографія) / За ред. Е.М. Лібанової. – К.: Ін-т демографії та соціальних досліджень ім. М. В. Птухи НАН України, Держкомстат України, 2010. – 496 с.
5. Рейтинг сприйняття корупції [Електронний ресурс] – Режим доступу : <https://www.bbc.com/ukrainian/news-47038933>.
6. Парадигма інноваційного розвитку в умовах ринкової трансформації : монографія / Е. М. Забарна, О. М. Козакова, В. А. Чередниченко [та ін.] ; за заг. ред. Е. М. Забарної ; Одес. нац. політехн. ун-т. – Херсон : Олді-плюс, 2019. – 92 с. <http://dspace.opu.ua/jspui/handle/123456789/8458>

ВИКЛИКИ ТА СУЧАСНІ ВІДПОВІДІ НА РЕСУРСНО- ЕКОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ УКРАЇНИ

*Рассадинова С. І., к. е. н., с. н. с., доцент,
Шуляк О. Ю., студентка,
Одеський національний політехнічний університет*

Національна економіка забезпечена різноманітним природно-ресурсним потенціалом, яке фундаментальною основою розвитку суспільства і якості життя населення. Згідно оцінок зарубіжних експертів запаси мінеральних ресурсів України складають у 8 балів за 10-бальною шкалою. Відповідно до такого високого показника, Україна належить до головних мінерально-сировинних держав світу, і за запасами основних